

RAKÚSKO-SLOVENSKÝ KULTÚRNY SPOLOK
ÖSTERREICHISCH-SLOWAKISCHER KULTURVEREIN

kaffeebar

kaffee fabrik

kaffeebistro

23

kaffee fabrik

WV
4 BCZ

Nikola Paula Šimkovičová

STARÍ MAJSTRI

Divadelnú inscenáciu *Starí majstri* v podaní slovenských hereckých špičkových majstrov Milana Lasicu a Martina Hubu sme si vychutnali 9. apríla 2018 v divadelných priestoroch Freie Bühne v 4. viedenskom okrese. Príbeh dvoch bratov De Manovcov zo slávnej divadelnej rodiny snád nikoho v obecenstve nechal chladným. Filip (Milan Lasica) a Richard (Martín Huba) nás totižto vtiahli do príbehu súrodencov, ktorí prechádzajú ťažkým životným obdobím. Filip je starší, herecky zdatnejší, úspešnejší a skúsenejší, zatiaľ čo Richard nikdy nezažil veľkú slávu alebo obdiv, no nikdy sa herectva nevzdal. Obaja, už v pokročilom veku, sa ocitli viac-menej vo finančnej kríze. Naskytla sa im ponuka od producenta, majú stvárniť úlohu dvoch bratov, ktorí sa neznášajú. A keďže ponúk s pribúdajúcim vekom a miznúcou slávou stále ubúdajú, rozhodli sa obaja túto príležitosť využiť

Celá inscenácia sa odohráva v satni bratov a je scenograficky veľmi jednoduchá. Na javisku vidíme na každej strane stojanový vešiak s povesenými kostýmami, kozmetický stolík so zrkadlom a stoličkou pre každého herca. Vďaka minimalistickému zariadeniu scény sa diváci mohli koncentrovať na dej a herectvo obidvoch protagonistov o to viac vyniklo.

Dej prechádza niekoľkými obrazmi, ktoré zodpovedajú jednotlivým fázam prípravy inscenácie. Na začiatku, keď sa bratia po rokoch stretávajú v spoločnej satni, začína sa čítanie scenára. Z dialógov medzi Filipom a Richardom je hneď zrejmé, že nepôjde o žiadne sofistikované divadelné predstavenie a že vo vidine finančnej odmeny obaja klesli naozaj nízko pod svoju úroveň. Diváci sú svedkami neustálych priam detinských roztržiek medzi protagonistami. V ďalšom úseku sa snažia aranžovať výstup a skúšajú na javisku scénu, kde Filip škrtí Richarda. Úryvok z inscenácie:

Filip: Tak toto si chcel, ty arogantný podliak!
Richard: Tak zabi ma, ty vrah!

Milan Lasica a Martin Huba na doskách viedenského divadla Freie Bühne

Fotografie: Ingrid Fux

Filip: Ja fa zabijem!
Richard: Tak poď už!
(Richard zachrí a padá na zem, než sa Filipove ruky dotknú jeho krku.)
Filip: Počkaj, počkaj. Ty nemôžeš umrieť skôr, ako fa zaškrtim. Všimlí by si to.

Richard: Dobre, dobre. Beriem, beriem. Skákanie scény odznuu.
Filip: Toto si chcel, ty arogantný podliak!
Richard: Tak zabi ma, ty vrah!
Filip: Zabijem fa!
Richard: Tak poď už!

Tradičné posedenie po predstavení v divadelnom bufete

Záverecná kľaučka

medzi postavami, ktoré bratia hrajú, a ich osobným vzťahom. V niektorých scénach je zložité rozlíšiť, či bratia nevystupovali skutočne emócie, alebo v danom momente len tak dobre emócie zahrli. Divákom sa naskytuje komická situácia: pozorovať divadlo, v ktorom herci hrajú hercov v inom divadle. No akoby to celé nestačilo, Milan Lasica a Martin Huba nám k tomu ponúkli veľmi dynamické, striedavo humorné a tragické momenty so závanom improvizácie, ktorá nás takisto podnietila zamyslieť sa, či práve táto slovná výmena je skutočne v scenári, alebo sú títo dvaja herci tak vynikajúco zahrani, takmer ako ozajstní bratia na javisku.

Koniec dobrý, všetko dobré: Na záver predstavenia sa Filip a Richard po demiere

zase rozhádzajú, no zostáva medzi nimi pevné puto, ktoré si vďaka spoločnej inscenácii vytvorili. Ako diváci sme mohli pozorovať vývin ich súrodeneckého vzťahu od ambivalencie až po zmierenie, tieto zmeny však nenastali len v ich vzájomnom zbližnení, ale v každom z nich.

Milan Lasica a Martin Huba vniesli do tejto inscenácie nesmierne zaujímavú dávku cynizmu. Osobne si myslím, že my Slováci máme cynizmus veľmi radi, z akého dôvodu, to si už netrúfame vysvetliť. No práve vďaka energickému výkonu Martina Hubu, ktorý dodal celej inscenácii na dynamiku, a ležérnemu cynizmu v podaní Milana Lasicu môžem, až musím tento večer označiť za oveľa viac než len vydatý. ■

Filip: Nie, nie tak rýchlo pre Boha! Pozri sa, obecenstvo chce vidieť, ako moje ruky stiskajú tvoj krk, ako chrčíš a vydáváš smrteľné stony. (Richard sa teší vydesene.)
Richard: Co robím?
Filip: Chréis.
Richard: A čo si sa zbĺžnil? Nič z toho robíš nebudem, to si vyhoď z hlavy! No a čo toto... vyzeralo by to debilne!
Filip: No, ak to budeš hrať takto, tak určite! (Richard krúti nesúhlasne hlavou.)

Počas celého predstavenia cítil napätie medzi Filipom a Richardom, predovšetkým Filip sa neustále snažil ukázať Richardovi, aký je skúsený, poučuje a opravuje ho v jeho inscenovaní a dáva mu najavo svoju nadradenosť. Richard sa, naopak, zdržal nasledovať Filipove rady z hrdoosti, čo sa však v priebehu deja mení. Obaja si k sebe nachádzajú cestu, najmä pred a počas premiéry, pred ktorou je Filip nesmierne nervózy a hľadá útechu a podporu u Richarda. Spoločne si čítajú a komentujú prvé recenzie inscenácie, odohrajú mnohé reprízy až po poslednú, osemdesiatu šiestu. Zaujímavý prvok zabudovaný do inscenácie je až ťažko rozoznateľná paralela

Atmosfera v bufete bola taká príjemná, že sa nikomu ani nechcelo ísť domov...

Ingrid Fux

NESPÚTANÁ ZÁBAVA OPĀT VO VIEDNI!

Partička je improvizáčna show štyroch hercov a režiséra, ktorí predvávajú klasické a menej známe herecké hry založené na absolútnej neprípravenosti. Po mimoriadnom úspechu v minulom roku, keď sme Partičku vo Viedni predstavili našim krajanom prvýkrát, prisľúbil režisér Daniel Dangi, že sa do Viedne radi opäť vrátia. A slovo dodržali. Aj vďaka veľmi pozitívnemu ohlasu prevažne mladého publika sa v nedeľu 22. októbra, teda takmer presne po roku, konalo ďalšie kolo tohto veľmi obľúbeného programu.

Žiadanú reláciu uviedla do života televízia Markíza a niekoľko rokov patrí k najsledovanejším zábavným show na Slovensku. Po jej veľkom ohlase u domácich divákov nasledoval pochopiteľný krok, keď sa relácia preniesla aj do partnerskej českej televízie Prima.

Jedinečnú príležitosť vidieť názvo vynikajúce vďaka účinkujúcich Risa Stankeho, Roba Jakaba, Maja Miezgu, Romana Pomajba v réžii Daniela Dangia, za hudobného sprievodu Robieho si nemohali ujsť ani priaznivci z Viedne. A bolo ich naozaj neutráne. Okrem pozitívnej nády a ochoty spolupracovať s hercami priniesli aj nečasto plánované nápady na stvárnenie vtipných scénok.

Zábava bola naozaj vynikajúca! V improvizáčnej show sa účinkujúci herci stali „obcami“ svojich kolegov a v rýchlom slede sa striedali scénky dverenia slnečné z publika s nápadmi pantomimického stvárnenia rôznych známych i neznámych osôb či dokonca takých bizarných vecí ako guľový blesk alebo mauzólum v podaní geniálneho Richarda Stankeho.

Počas dynamického striedania obrazov ubehol program neveriteľne rýchlo. Nadsené publikum odmenilo na záver hercov zasluženým búrlivým potleskom. A to je určite príslub, že takýto druh podujatia sršiaceho humorom, plného improvizácií a neskončitelných momentov, bude mať vďaka nezabudnuteľným výkonom hercov úspech aj na budúce.

PARTIČKA

Foteniť s obľúbenými hercami nebolo konca...

Foto: Ingrid Fux

Po skončení programu nasledovalo aj tradičné fotenie s protagonistami večera, niekoľkých návštevníkov sme sa pri tom opýtali na ich dojmy:

Zuzana, žijúca od malička vo Viedni: Bolo to super, už sme sa nasmiali. Predstavenie malo neveriteľne rýchly spád. Mysleli sme si, že prešlo len 20 minút, a zistili sme, že celá hodina bola preč. Viani sme tu neboli, tak sme radi, že sa nám to podarilo teraz. Celé obsadenie bolo vynikajúce a sme nadsené geniálnymi výkonomi.

Diváčka: Som tu prvý raz. Na program ma upozornila kamarátka. Spoluúčinkovať – na to som nemala odvahu, ale rada by som sa so všetkými hercami odfotila. Len ten čas uteká a dúfam, že sa dostanem na rad... (smiech)

Silvia: Predstavenie bolo vynikajúce. Takto na živo som ho videla po prvý raz a som nadsená. Určite prídem aj na budúce. Je to veľmi zaujímavé a bezprostredné. Vzniká tu priestor na množstvo komických a nepredvídaných situácií. Či by som sa zapojila aj ja? Neviem, radšej sledujem toto dianie z môjho miesta v hládsku, na priame

vystúpenie na pódium mi asi chýba troška grúže. Ale možno na budúce sa osmelím... (smiech)

Michaela: Som rada, že sa niečo takéto vo Viedni organizuje. Teší ma, že sa Slovákovi žijúci vo Viedni naskytá možnosť spoznať slovenské zábavné programy. Náhoda bola vynikajúca a rada prídem aj na budúce.

Betka: Ja som bola na predstavení aj minulé roky. Je to naozaj veľmi dobrá zábava, veľa sme sa nasmiali. Rada prídem aj na budúce, ak sa nebude zvyšovať vstupné. No ale žijeme vo Viedni, takže aj ceny lístkov sú tomu adekvátne.

Na záver sme sa opýtali aj herca **Romana Pomajba**, ktorý sa nášmu publiku predstavil už po druhýkrát, ako sa mu účinkovalo. Jeho odpoveď: Perfektní diváci! Všetko tu veľmi dobre klapalo. A aj tú stravu tu máte vynikajúcu (smiech).

K tejto poznámke účinkujúcu treba dodať, že viedenskú kuchyňa v prevedení slovenských gastronómov v spojení so slovenskou pohostinnosťou je určite veľký kaliber! Dakujeme celému organizačnému tímu a hlavne všetkým pomocníkom v bufete za perfektné zvládnuté akciu! ■

Fotografie: Ingrid Zahnerová

Partička 2017: (zľava) Robo Jakab, Roman Pomajbo, Richard Stanke, Majo Miezga a Danilo Dangl

Robo Jakab pri vyznávaní lásky – ostatní sa zatiaľ baví, ale Čoskoro príde rad aj na nich

Roman Pomajbo ako hanlivý manžel na návšteve u gynekológa Maja Miezgu

Pobavila aj improvizovaná scéna z hotelovej lobby plná pobytu

Na Robovej párty sa zisli prskavka, Donald Trump, mauzólum a guľový blesk...

V PARTIČKE 2017 ÚČINKOVAĽI:

Daniel Dangi – režisér, autor, producent, herec, moderátor. V minulosti účinkoval v populárnej komicko skečovej šou S.O.S., ktorej bol autorom a sprievodcom.

Má slobodné povolanie, žije v najmä dabingu, účinkuje v bratislavských divadlách GÚnaGU a LUDUS. Účinkoval v niekoľkých filmoch a divadelných predstaveniach. Spolupracoval na množstve televíznych projektov: Superstar, Let's dance (Star Dance), Silvester 2007 – 2011 a mnoho ďalších. Dnes je hlavnou postavou a hlavou improvizáčnej šou Partička, ktorá sa po slovenských skúsenostiach rovnako teší obľube aj v Čechách.

Richard Stanke – slovenský herec. Hral už ako dieťa. Študoval herectvo na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Je dlhoročným členom Činohry Slovenského národného divadla, no rád si odskočí i do iných divadiel alebo pred televíziu kameru.

Okrem herectva sa venuje aj dabingu. Prvý raz daboval už sedemročný. K najznámejším inscenáciám a filmom, v ktorých účinkoval, patrí Dievča z jazera (1978), Kuzelné mestočko (1982), Alžbetin dvor (1986) či O dve slabyk pozodu (2004). Predstavil sa aj v seriáloch Zborovňa (1999), Rodinné tajomstvá (2005) a Ordinácia v ružovej záhrade (2007).

Robo Jakab – počas štúdiá na strednej škole elektrotechnickej hrával v hudobnom amatérskom divadle v Nitre. Vystudoval VSMU v Bratislave odbor činoherné herectvo pod vedením Martina Hubu a Emilie Vašárjovej.

V súčasnosti má angažmán v Divadle Astorka Korzo '90, kde ho možno vidieť v predstaveniach Rudého a Júlia, Othello, Na koho to slovo padne, Čmeo popoludnie Dr. Zvonka Burkeho. Účinkoval v inscenáciách divadla Teatro tatro (Prorok Iba), Slovenského národného divadla (Keď tancovala...), Starého divadla v Nitre (Ilmonodový Joel) Divadla Jána Palárika v Trnave (Padá listie, padajú jablká), Divadla Miloko v Prahe (Labyrinth sveta a raj srdca), Slovenského mimodivadla (Nepripravení).

Hral v televíznych rozprávkach Kvet šastia, V zajatí lásky a v seriáloch Horák služba, Mesto tieňov, Panelák.

Majo Miezga – ako dieťa sa zúčastňoval na recitáčných pretekoch, neskôr hrával scény od Ľudka Šobotu a Milana Lasicu. Na VSMU sa prihlásil, pretože chcel hrať vo filme. S divadlom nemal veľa skúsenosti, na vysokej škole si ho však zamiloval a bol ním ohúrený.

Filmová kariéra sa mu začala otvárať až niekoľko rokov po skončení školy, keď účinkoval vo filme Rozkoš s nepriateľom (2007), momentálne hrá v seriáli Panelák v postave gynekológa Michala Bajzu. V povedomí verejnosti je dosiaľ mimyary hlavne ako herec Divadla Astorka Korzo '90, kde hrá spoločne so svojimi spoločníkmi a kolegami Jurajom Kemkom, Lukášom Latínkom a Robertom Jakabom.

Marián spolu so spomínanými kolegami a Vladimírom Kobeličným stále hrá aj v kultovom predstavení Astorky – Na koho to slovo padne (1998), s ktorým sa predstavili aj v americkom Los Angeles.

Roman Pomajbo – herec a humorista. Vystudoval hudobno-dramatický odbor na Štátnom konzervatóriu v Brne a herectvo na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Po absolvovaní štúdia bol v angažmán v divadlách v Nitre a Trnave. Hovoril takmer na všetkých bratislavských divadelných scénach: SND, NS, Astorka Korzo '90, Štúdio L+S a v pražských divadlách: Národní divadlo, Divadlo na Prádle, Divadlo na Fiolovke a divadlo Kalich.

V súčasnosti účinkuje v bratislavskom divadle GÚnaGU a Wüstenrot. Divákovi sa dostal do povedomia vďaka humoristickej relácii Slovenskej televízie S.O.S. Mohli ste ho vidieť aj v programoch CRN-CRN, Koleso šastia a Niečo za niečo. V CT moderoval súťaž Pretty woman CR a SR a účinkoval v zábavnej relácii Na palmě. Nahrútil aj niekoľko filmov, TV inscenácií, rozhlasových hier či dabingu. Účinkuje v zábavnej relácii Kredenc a objavil sa aj v seriáli Horná Dolná.

Spracované podľa:
<http://partickask.webnode.sk/home/>
<http://www.cslfd.cz/>

Dado Nagy

MARIANA ČENDEL SOLČANSKÁ

KAŽDÝ ČLOVEK, DOM AJ NÁROD MÁ SVOJICH KOSTLIVCOV V SKRINIACH. AK ICH VYNESIEME NA SVETLO, ZISTÍME, ŽE SA IM MŢEME POZRIEŤ DO TVÁRE, POMENUJEME ICH A PRESTANEME SA ICH BÁT.

Režiséri pri prezentácii filmu *Unos* v našom spolku spolu s hercom Jurajom Hečkom a kameramanom Lacom Janošítkom

RADŠEJ NECH ZHORÍ SCENÁR, AKO BY SOM MALA VYHORIEŤ JA

Spisovateľka, režisérka a scenáristka Mariana Čengel Solčanská vystuďovala Filozofickú fakultu Univerzity Konštantína Filozofa

v Nitre, odbor politológie a kulturológie, v roku 2005 obhájila rigoróznú prácu z filozofie. V roku 2008 absolvovala Filmovú a televíznu fakultu Vysoké školy múzických umení v Bratislave, odbor filmová a televízna réžia u pedagógov Stanislava Párnického a Martina Šulíka. Jej historický, veľkorozpočtový film *Legenda o lietajúcom Cypríánovi* sa stal najnavštevovanejším slovenským filmom v slovenských kinách v roku 2010. Televízna dráma *Obľadka* je prvou zo série desiatich filmov Slovenskej televízie uvádzaných v cykle *Filmoviecky*. Mariana Čengel Solčanská nakrúca autorské filmy podľa vlastných scenárov. Významnú úlohu hrá v jej dielach motív času a téma paradoxu ľudského života, rovnako ako úvahy nad morálkou. Mimoriadnu návštevnosť a spoločenský dosah mali jej dva posledné filmy – *Unos* (téma Mečiarových amnestií) a *Sviňa* (podľa scenára rovnomenného románu Arpáda Soltészsa).

Prozalcká prvotina úspešnej režisérky – historický román *Legenda o lietajúcom Cypríánovi* – sa stala krížnym bestsellerom. Vo svojich najnovších románoch – *Generál Milan Raslišlav Štefánik* a *Jánošík* – Mariana Čengel Solčanská demytizuje dve zásadné postavy slovenskej histórie.

V rozhovoroch o filme *Sviňa* si párkrát spomenula, ako sa tešíš, že po absolvovaní všetkých filmových prezentácií konečne s chuťou spálíš jeho scenár v babkinom sporhelte. Už si to urobila?

Áno. *Radšej nech zhorí scenár, ako by som mala vyhoriť ja. Zakaždým mi to hrozí, pretože film je moje dieło a je veľmi ľahké odosobniť sa od reakcií divákov, pozitívnych aj negatívnych. Mohla by som o každom filme*

donekonečna rozlmať a k ničomu by to nevedelo. Keď zhorí scenár, je to definitívna bodka.

Naozaj si nečakala, že ten film bude mať taký ohlas a návštevnosť? Dokonca si prehrala stávkou s producentom Rudom Biermannom. O čo šlo?

*On je biznismen a prístupoval k *Sviňi* ako ku komerčnému projektu, ktorý sa v konečnom dôsledku musí finančne oplatiť. Ja peniazom nerozumiem a neviem pri filmovej lútko kalkulovať s nádeštevovnosťou. Prosím on bol presvedčený, že film bude divácky hit, a ja som o sebe pochybovala. Nastále šlo iba o kantón sampanského.*

Je zaujímavé, že sfilmovanie románu Arpáda Soltészsa nebola tvoja prvá voľba.

Krst knihy o Janošíkovi v spoločnosti Dada Nagyja (vpravo) a herca Marka Igondu

Foto: Dušan Kittler

Pôvodne si chcela nakrútiť úplne iný film. Na ten si však nedostala peniaze, vraj na to ešte nie je vhodná doba. Ako si to vysvetľuješ?

*Každý film je v podstate zádrak. A niekedy sa ten zádrak proste neudeje, čo je v konečnom dôsledku omnoho logickejšie, ako keď sa nejaký ukeje. *Sviňa* je zádrak, nijak inak to nemožno vyjadriť. O nenakrútených filmoch nemá veľmi zmysel hovoriť. Radšej ešte trochu verme na zádrak a možno sa raz budeme rozprávať aj o filme *Proces*.*

Prečo sa vo svojich filmoch aj knihách rada dotýkaš tabuizovaných tém?

Lebo ma fascinujú tajomstvá, hriechy a hanba schovaná v listoch, priečinkoch, denníkoch, v skriniach na zapavutých povaldch. Keď som bola malá, desila sa ma tmy a večí, ktoré boli v tej tme neviditeľné. Keď prišlo ráno, bola skritha iba skrithou, tieň zmizol a strach tiež. Každý človek, dom aj národ má svojich kostlivcov v skriniach. Ak ich vynesieme na svetlo, zistíme, že sa im môžeme pozrieť do tváre, pomenujeme ich a prestaneme sa ich báť.

Bol aj Štefánik, o ktorom si napísala román *Generál*, tabuizovanou témou? Alebo skôr románovo ťažko uchopiteľnou?

Štefánik je pre mnohých iba zverzaným mumentom, a to si nezasiť. Zasiť si by človekom z mäsa a kostí. Pri ňom je tabu hovoriť o jeho prchkost, elitárstve, snobizme a promiskuite. Ale práve preto ma ten človek tak baví a preto ho mám rada. Preto je pravdý.

Ja som z *Generála* doslova nadšený aj preto, lebo si si ako rozprávka vybrala vojvodu Eduarda Beneša. Aký mal k Štefánikovi vzťah?

Po smrti dobrý. Dokonca mu prišiel rečniť na hrob, keď odhaľovali základný kameň mohly na Bradle. Podľa mňa sa bol usťiť, že je Milan Naozaj v zemi, že už nikdy nevyšle zle a bude mať od neho naeky

pokoľ. © Kým Milan Žit, nemali sa radi. Beneš ho ku koncu života nemohol ani čítť.

Nevyčítali ti niektorí skálni obdivovatelia Štefánika, že si mu vyzleka generálsku čiapku a uniformu?

Vyčítali a vyčítajú. Je to ich sväté právo. Máme demokraciu a slobodu, každý môže toriť o Štefánikovi (a vlastne o všetkom), čo chce. Ak si niekto potrebuje z nejakých mne nejasných dôvodov opakovať, že Štefánik bol platonicky zaľubený hanblivý skromný panik, tak nech.

Tvojím najnovším románom je *Jánošík*, ktorý opäť demytizuje nášho slovenského národného hrdinu. Dokonca mám pocit, že hlavnou postavou tohto románu je skôr historická doba, v ktorej *Jánošík žil...*

*Keby som chcela byť veľmi zlá, tak by som povedala, že *Jánošík* si žiadny román nezasiť. Bol legitímne odsúdený zločinec, zlodej a vrah, ktorý terorizoval svoje okolie, bral vpalné a vzbudzoval u ľudí oprdnený strach. Analógia s maľdnými 90. rokov je snáď zrejmá. Ale Cernák a jemu podobní by nikdy nejstovovali, keby im to neumožnila doba, a to je aj *Jánošíkovo* pripad.*

Páčilo sa mi, ako si *Jánošíka* ukázala z inej historickej perspektívy. Ozajstným hrdinom tej doby bol skôr vodca protihabsburského povstania František II. Rakoci, nie?

No, hrdina... V istom zmysle áno, ak mu chceme veriť náboženské slobody a bojový zápal pre svoju vec. Ale jemu nešlo o ľud, o žiadny, ani o Mačarov, ani o Nemcov ani o Slovákov, pretože steedy sme boli všetci prosťe Uhri. Što mu o stavovské právo, o jeho vlastný spoločenský status a aby dostaloh svoje, vďaka krajtnu v kret a sprtaloľ sa s Turkami.

O zmene perspektívy asi bude aj tvoj nový film podľa knihy *Slúžka* od Hanky Lasicovej. O čo pôjde?

Foto: Archiv M. Čengel Solčanská

Spisovateľka, režisérka a scenáristka Mariana Čengel Solčanská

O ženy. Práva, ktoré ženy v ctútlizovanom svete majú, unímame ako samozrejmosť, ale pred sto rokmi to tak nebolo. Dejiny, ktoré poznáme, ktoré sa učíme a ktorým veríme, písali muži. Ako sa učíme a ktorým veríme, písali muži. Aj Biblíu napísali muži a muži tiež majú sklon mysleť si, že aj Boh je muž, a preto si vúdácami sveta. Slúžka bude o tom, že to tak byť nemusí.

Prejmyšľaš aj nad novou knihou?

Prejmyšľam...

Dakujem za rozhovor a držím palce v ďalšej tvorbe. ■

POZVÁNKA

Milí čitatelia, milí členovia Rakúsko-slovenského kultúrneho spolku,

v rozhovore so zaujímavou spisovateľkou, scenáristkou a režisérkou budeme môcť pokračovať v rámci literárneho večera s Dadom Nagyom, pretože práve Mariana Čengel Solčanská bude jeho hosťom vo štvrtok 14. mája 2020 o 19.00 hod. v našich spolkových priestoroch.

Prezentácia netradčnej knihy o národnom hrdinovi

Foto: Dušan Kittler

CHILL OUT

30 ROKOV PO O SLOVENSKU V HLAVNOM MESTE RAKÚSKA

O novú publikáciu mal záujem aj riaditeľ Slovenského inštitútu Igor Škoček (v strede)

Približne rok po tom, ako som vo viedenskom klube Slovákov žijúcich v Rakúsku prezentoval počas diskusie svoju knihu *Ako sa deliť štát. Samostatnosť nechceme, tlačia nás do nej, vrátil som sa „na miesto činu“*. A keďže všetci vieme, že nikdy nevstúpíš dvakrát do tej istej rieky, prišli sme dvaja – aj s Ivanom Štulajterom, spoluautorom knihy *30 rokov po. Slovensko 1989 – 2019*.

Podobne ako vlni nás na hlavnej stanici čakala Ingrid Žalneva, šéfredaktorka časopisu *Ansichten/Polhady*. Ešte pred diskusiou nás vyspovedala Yvonne Erdost, redaktorka rozhlasového vysielania ORF. Bolo milé, ako sa snažila z nás dostať relevantné informácie o knihe, ktorú mala prvýkrát v rukách – ak sa však stretne bystrá novinárka s ústretovými novinármi z ousedného štátu, nemôže to dopadnúť zle. Yvonne ostala aj na časť diskusie, tak sme sa zrejme s Ivanom snažili dofs.

Podobne ako vlni bola prijemná atmosféra a záujem diskutujúcich nielen o uplynulých 30 rokov po Nežnej revolúcii, ale aj o to, čo sa na Slovensku momentálne dialo a čo sa zrejme udeje po voľbách. Minoritné podnetné bolo, že návštevníci diskutovali a polemizovali aj sami medzi sebou, s Ivanom sme sa tak občas stávali zainteresovanými pozorovateľmi.

Keďže som bol v Rakúsko-slovenskom kultúrnom spolku už druhejkrát, pár ľudí som poznal (mamú aj sestru Róberta Mistríka predovšetkým) – o to príjemnejšie bolo diskutovať s prítomnými. Prijímaný prekvapením bol aj Igor Škoček, riaditeľ Slovenského inštitútu vo Viedni. Igor je bývalý rozhlasák a keďže voľby dopadli ako dopadli, dnes už môžeme napísať, že bol s natími odpoveďami a reakciami na margo súčasnej (vtedajšej, koniec januára) politickej situácie uzrokovanej a vôbec než nebránilo sa s nami vyfotografovať.

Debata po diskusii vo viacerých krúžkoch sa rozbehla viacerými smermi, o úrovni vzdelania a chápaní jeho potreby počnúc a pokračujúc napríklad skúsenosťami s integráciou Slovákov v Rakúsku. Podľa vzoru Mateja Hrebendu sme

rodiákovi vo Viedni priniesli aj niekoľko kúskov našej spoločnej knihy – minulí sa všetky exempláre, tak som architektke Jele prišliabi a ja poslal rukopis v elektronickej verzii.

Róbert Kotian

Knihu *30 rokov po*, ktorá na jeseň minulého roku vydalo vydavateľstvo Artis Omnis, sme dali do konečnej podoby v auguste. Poslednou fázou bolo napísanie komentárov k jednotlivým kapitolám. V praxi to znamenalo vybrať si kľúčové udalosti daného roka a zhodnotiť ju. Tými tridsiatimi rokmi, ktorými prešla slovenská spoločnosť, sme takpovediac retrospektívne prešli za necelé tri týždne. Bolo to rýchle tempo. Zastavil sme sa vo chvíli, keď sme mali na záver zodpovedať základnú otázku: Tak akých bolo tých 30 rokov po?

Aj ľuďom, ktorí prišli začiatkom januára do priestorov Rakúsko-slovenského kultúrneho spolku vo Viedni, sme povedali len to, čo je napísané aj v knihe: že je to ambivalentné. Na tridsať rokov po Nežnej revolúcii sa dá hľadať ako na veľkou úspešnú prírku, akurát s mnohými neželanými i tragickými podpribehmi. Existuje však aj pesimistickejší pohľad, že spoločnosť mohla byť oveľa ďalej. Oveľa ďalej v presadzovaní právneho štátu, v rozvoji demokracie i ekonomiky. Namiesto toho tu máme nebezpečne skorumpovaný štátny aparát ako dedičstvo všetkých doterajších vlád. Pretože špeciálne v pohobani a ochromovaní spravodlivosti sú si všetky doterajšie vlády –

Mečiarove, Duřinove a Ficove – rovné.

Ala – a čo je paradox – občania na Slovensku žijú nesporne najlepšie obdobie vo svojich dejinách. Sú slobodní, ekonomicky i bezpečnostne ich takpovediac podporia Európa a NATO. Majú teda všetky prostriedky, aby urobili zo Slovenska šťastnú krajinu. Iná vec je, že tieto prostriedky zďaleka tak nevyužívajú, ako by mohli.

Vyzeralo to tak, že v týchto názoroch panuje medzi nami, autormi knihy, a našimi rakúskymi hosťami-Slovákmi zhoda. Napokon oni sú najlepšími príkladmi slobody, ktorá prišla s Nežnou revolúciou a napriek pokusom nebola utlpaná novými autokratami, ktorí sa na Slovensko dostávajú demokraticky (ako inak?) k moci. Môžu žiť v Rakúsku, vracajú sa na Slovensko, keď sa im zachce, a opúšťajú ho v ľubovoľnom čase.

Z viedenskej hlavnej stanice sa s nami zapojil zastávok zviezol jeden z návštevníkov našej besedy – istý Bruno. Pôsobil ako svetobecný, doborodný človek so svojráznym humorom a zaujímavým životným príbehom. Tak má vyzerať správny potomok Rakúsko-Uhorov? Medzi. A prečo nie?

Vrátili sme sa do Bratislavy okolo polnoci. Príviteli nás celkom nesvetoštrnako hlavná stanica. Aj 30 rokov po vyzará ako pred 30 rokmi. ■

Ivan Štulajter

Autori prezentovanej knihy Ivan Štulajter (ľavo) a Róbert Kotian počas besedy

Fotografie: Ingrid Fux

CHILL OUT

Ingrid Fux

Do posledného miestčka zaplnená spoločná sála vo štvrtok 6. februára 2020 potvrdila, že téma pravidelného klubového stretnutia na aktuálnu tému veľmi vhodne zapadla do časového kontextu. Farmaceutka a odborná poradkyňa v oblasti ortomolekulárnej medicíny Mgr. Markéta Tomanová sa nám pokúsila vo svojej prednáške predstaviť najväčšie úskalia, s ktorými sa stretávame bežne pri téme zdravej výživy, a svojimi poznatkami z dlhoročnej praxe v odbore pomôcť vyvarovať sa klasickým nástrahám, ktoré na nás denno-denne útočia.

Mgr. Markéta Tomanová (v strede) v debatom krúžku s účastníkmi besedy

Fotografie: Ingrid Fux

ktoré je pri správnom stravovaní a stravovacích návykoch bezpodmienečne potrebné.

Ako teda zakomponovať zdravú výživu do bežného denného režimu?

Odpoveď je veľmi jednoduchá – doležiť je len vybrať si správne potraviny a nakombi-

Na zver sa chcem ešte opýtať, čo je vaše obľúbené "zdravé" jedlo alebo potravina?

Rada varím a pri varení takieže rada experimentujem, takže mám na terazi očividnú nejakú inú obmenu bežného receptu. Mojm favoritom sú jednoducho strukoviny, najmä polevka z zereňej šošovice.

Aktuálna téma priklala do spolku veľa záujemcov

nová ich. Nie je to vôbec zložitá, len sa to treba naučiť. A potom to už ide samo. To je aj môj cieľ pri konzultáciách a zostavovaní jedálneho lístka pre klientov. Moje heslo znie: jednoducho a zdravo, čiže zapojíť zdravý sedľácky rozum a nechať sa zmanipulovať reklamou z médií odporúčajúcou zdražené produkty, potraviny a diéty, ktoré majú až nadpozemské účinky.

Aký je teda váš názor na výživové doplnky?

Potaviny, ktoré si dnes môžeme bežne kúpiť, neobsahujú toľko telu prospešných látok ako kedysi a väčšina populácie trpí nedostatkom vitamínov a minerálov. Áno, ja som pre suplementáciu výživovými doplnkami, ale len po odbornej konzultácii, pretože je naozaj veľmi individuálne, nie je možné zistiť rovnaký meter na všetkých. A niet si treba uvedomiť, že nie všetky doplnky majú rovnakú kvalitu

Die orthomolekulare Medizin beschäftigt sich mit der Prävention, der Beschleunigung des Alterungsprozesses und der Erhaltung der Vitalität und Qualität des Lebens im hohen Alter durch die Versorgung mit der optimalen Menge an für den Organismus natürlichen Stoffen. Es geht um Vitamine, Mineralien, Spurenelemente, Enzyme, Aminosäuren, essenzielle-Fettsäuren, sekundäre Pflanzenstoffe, Antioxidante und andere, natürlich vorkommende Verbindungen. Dabei werden diese Stoffe in größeren Mengen dem Organismus zugeführt, als die täglich empfohlenen Mengen.

Jana Gregor-Rogler

Prírodno-historickú vychádzku Po Beethovenových chodníčkoch v nedeľu 4. októbra sme začali v bývalej záhrade šľachtickej rodiny Rotschildovcov. S tvárami chránenými rúškami, ale s veselým pohľadom a pozdravom sme sa postupne spoznali a vybavili audioguide-systémom. Takto mohli všetci napriek dostatočnému vzdálenému odstupe dobre počuť moje rozprávanie zo života hudobného génia Ludwiga van Beethovena.

Zaujímavú prírodno-historickú aktivitu si nenechali ujsť mnohí nadšenci aj napriek určitým protipandemickým opatreniam

Fotografie: Jana Gregor-Rogler a Ingrid Zaineva

Na radu lekára vyhľadal kúpele Mineralbad Heiligenstadt so sýrnym prameňom podobným ako v Badene pri Viedni alebo v Piešťanoch. Kúpele? Obzerali sme sa dookola, kde asi mohli byť. Striedavo som ukazovala na historický náčrt vo fólii a na miesto Kostola sv. Michala, v ktorého blízkosti vtedy dom v saňových kúpeľmi stál. K jeho hosťom patrilo okrem Beethovena aj známy komponista Franz Schubert. Ten síce dobre počul, avšak okrem priateľstva často spečateného popíjaním nie vždy čistého vína oboch spojili aj spoločné zdravotné problémy so žiaľdom a pečovou. Nádejali sa ich zmieriť pitím vody z liečivého prameňa. Ale kde presne ten prameň bol, o tom sme nenašli ani náznak. Po regulácii Dunaja a vyhlbení Dunajského kanála v 19. storočí spodná voda o tri metre klesla, prameň spolu s potokom sa stratil pod pieskom a štrkom. História niekdajšieho kúpeľného domu volajúceho po renovácii okolo roku 1900. S pocitom nostalgie sme vyšli z parku popri kamennej tabuli so sova čitateľným nápisom Kugelpark. Kugler je meno jedného z bývalých vlastníkov budovy kedysi známych, stratených kúpeľov Heiligenstadt.

Po miernom stúpaní ulicou Grinzingerstrasse sme zastali pred budovou s nápisom Grillparzerhaus. Beethoven býval v lete 1808 v bytne na tom istom poschodí ako rodina Grillparzerovcov. Pani Grillparzerová nechávala často dvere bytu otvorené, aby tak zo spoločnej chodby mohla načúvať jeho bre na klavíri. Syn František Grillparzer, rakúsky básnik a spisovateľ, mal vtedy iba 17 rokov. Skamarátil sa s Beethovenom, chodil spolu na túry smerom na Kahlenberg, do viníc – možno sa spolu posilnili v reštaurácii Beethovensucht – dom na Kahlenbergerstrasse 111 stojí dodnes. Keď Beethoven zomrel, Grillparzer pripravil rozličkovú reč a spoločne so Schubertom a ďalšími priateľmi si považoval za česť byť členom fakčného sprievodu na pohrebe, na ktorý prišlo 20 000 ľudí.

Pri Beethovenových dome

My sme vytvorili dlhý sprievod a pokračovali ďalej po úzkych chodníčkoch, spätých s týmto hudobným géniom. Kráčajúc jeden za druhým sme obdivovali širokánsku karunu vyše dvo-storočného libanosového cedra a obrovskými šiškami spozna dreveného oplotenia záhrady patriacej v súčasnosti Medzinárodnému centru

Bruna Kreischeho. Prekrížili sme ulicu Ambrusterstrasse, kde sme nezabudli spomenúť Slovenské veľvyslanectvo. My sme ale mali na pláne renovované múzeum na Probusgasse 6, kde Ludwig van Beethoven býval, keď dŕžal, že sa mu zlepši slušenie v blízkych kúpeľoch. Vo dvore sme sa kochali romantickou biedermeyerovskou architektúrou domčeka, chýbal len maestro stojaci pod schodmi vedúciimi do jeho bytu na prvom poschodí, ako ho zachytili maľari na obrazoch. V záhrade s ovocnými stromami nás opäť zabávali ryšavé veveričky, kým sme si vlničkami horná časť neogotického veže nám už známeho Kostola sv. Michala. Za života Beethovena mala veža okrúhlu barokovú formu, jej veľké hodiny mohol zo svojho okna dobre vidieť a zároveň počuť, ako pravidelne odbíjajú celú hodinu. Až kým raz pravdepodobne na poludnie videl, že je dvadsať hodín, ale zvon nepočul... Uvedomil si, že otluchol. Bol z toho taký nešťastný, že napísal srdcerviaci závet svojmu mladším bratom. Dokonca rozmyšľal, že sám ukončí svoj život, v duchu zápisal so „zavidiacim domov“, ale nakoniec dokument neodoslal. Originál sa našiel v jeho písacom stole, je známy ako Heiligenstädter Testament. Beethoven neverteľne hrdinsky prekonal hendikep a neúnavne ďalej komponoval.

Od námestia Pfarrplatz do Beethovenovho parku

Dojali sme sa vrátiť na ulicu a presunuli na Farské námestie. Beethoven by ho ešte spoznal, vyzeral ako ho opisuje v liste priateľovi: „našiel som si bývanie v dome so sv. Florianom, na námestí stojí socha Jána Nepomuckého medzi štyrmi akáciami...“ Akácie síce vystriedali mladé stromy, ale malé, pôvodne románske kostolíky sv. Jakuba, prestavaný v barokovom štýle, ako aj budovy zo 14. storočia vo farskom dvore za ním aj staré drevené verandy na okolitých domoch v súčasnosti vraj najstaršom hostinci Viedne Pfarrwirt sa zachovali. Beethoven to nemal ďaleko na obľúbenú chlebovú polievku alebo rybacie jedlá. Oslávil fasádu domu Heuriger Mayer am Pfarrplatz s pamätnou tabuľou o pobyte Beethovena siahajúcej od Farského námestia do Ericagasse, pomenovanej podľa jeho symfónie, ktorú chcel pôvodne venovať Napoleonovi. Na Kahlenbergerstrasse 26 sme videli ďalší dom, v ktorom Beethoven býval, tentoraz veľký, podobný vlně v štyle rokoka s určite drahným nájomným, čo si mohol dovoliť, lebo ho financovali viaceré šľachtické rodiny, len aby sa zas z Viedne nevrátil do rodného Bonnu.

Rozmýšľali sme, koľkokrát sa to vlastne stalo, keď pred nás je aj dvakrát či trikrát viac než dosť, ale každý prameň uvádza iný počet – od 25 až po vyše 60-krát.

Na konci susediaceho dvora a zároveň terasy súčasnej reštaurácie Schöbel-Auer sme sa ocitli v Nussdorfe a na začiatku leného chodníka Beethovenpark. Tu nasledovala zhlboka dýchať, počuť žlnkotanie potoka Schreiberbach, vnímať jednoduchú prírodu pod vlnicami Nusserbergu. Beethovenov park sme už mali v nohách užite tieše kvôľ. Vyšľachli sme sa pri buste hlavného predstaviteľa našej prechádzky. Sochár Dominik Feldkorn na nej Beethovena zjavne vymodeloval krajšieho, ako ho vidieť na maľbách, možno si ho takto zidealizovali aj dámy, u ktorých mal úspech napriek zjavne hrubším spôsobom správania. Na tomto mieste sme spomenuli jeho vzťah k deťom rodiny Brunsnikovcov, ktoré pravdepodobne vyučoval v Bratislave aj v Dolnej Krupke. Na Beethovenove 250. narodeniny sme si nakoniec pripili pohárom vína alebo hrozňovej šťavy v reštaurácii na pozvanie spoločne, za čo sa všetci pritom špeciálne poďakovali. Výborná nálada a úžasná písomná oblasť nás všetkých motivujú k organizovaniu podobných poňatií aj v budúcnosti. ■

24 Beethovenov pamätník z roku 1910, na ktorom sa podieľali Robert Weigl, Fritz Hänlein a Robert Reley

Dom na Probusgasse - dnes Beethovenovo múzeum

Wnútrotný dvor domu na Probusgasse

Dobrá nálada po prechádzke, hoci sme pre opätrenia nemohli sedieť všetci spolu

Ingrid Žalneva

13. PLES VIEDENSKÝCH SLOVÁKOV

Elegantný záber vystúpenia skupiny PETAN

Sklička, sklička dotykov svietia vo tme...

23. januára 2010 svietili do tmy nočnej Viedne okná hotela Radisson a návštevníkom jeho slávnostnej sály v ten večer svietili aj v očiach farebná sklička plná očakávania dobrej zábavy a stretnutí so starými známymi. Všetde to šumelo slovenčinou, veď sa tu konal Ples viedenských Slovákov. Bol to už jeho 13. ročník a, ako už býva najlepším zvykom a dlhoročnou tradíciou, aj tentoraz prebrali nad ním záštitu významní predstavitelia Rakúskej a Slovenskej republiky – rakúsky minister pre zahraničné vzťahy Dr. Michael Spindelegger a veľvyslanec SR v Rakúsku Dr. Peter Lizák.

Pomaly t'a viem do schodov...

Možno pomaly, ale hostia s motýlikmi na krku a dámy vo zvodných róbach vystupovali po schodoch jedného z najkrajších viedenských palácov na Parkringu určite slávnostne naladení. Pri vstupe do plesovej miestnosti ich vítali dve

„tanečnice z Lúčnice“, akože ináč, podľa starého slovenského zvyku – chlebov a sofu, a dušu prichádzajúcich dám potešili malý darček – medovníkové srdiečko vyzdobené tak, akoby bolo vyrobené z jemného porcelánu.

Celý svet nám niekam unikol...

Kým vonku v uliciach panovala zima a v ekonomike kríza, túto noc sme odložili svoje starosti. Všetci sme sa prišli zabaviť, k čomu prispela aj pestrá paleta svetových a slovenských melódií, no najmä moderských hitov v podaní skupiny Goldies z Bratislavy. Chytľavé refrény si spolu s niekdajším bubienikom hudobnej skupiny Modus Lubomírom Stankovským popovoval azda každý na parkete i pri stole.

Ako sa krásne mlieč pre radosť tiel a duší...

„Lahkosť tiel“ nám už tradične predviedla tanečná skupina PETAN z Pezinka svojimi ladnými pohybovými kreáciami. Ale zahanbiť sa nedali ani ostatní

návštevníci, niekoľko stolov obsadili členovia nášho tanečného kurzu, ktorí si nadrievané kroky vyskúšali priamo v praxi. A nielen oni, tanečný parket doslova „praskal vo švíkoch“, správna plesová atmosféra zaplnila pekné a priateľivé prostredie a pokračovala až do skorých ranných hodín.

Poprosme čas, nech sa neplaší...

Slávnostný večer pozdravili aj vzácni hostia – Dr. Matthias Tschirch, poslanec Viedenského krajského parlamentu a predseda Klubu ÖVP (Österreichische Volkspartei, Rakúska ľudová strana, pozn. red.) vo Viedni, veľvyslanec Slovenskej republiky v Rakúsku Dr. Peter Lizák i predsedovia oboch našich spolkov, Ingrid Konrád a Vlado Mlynár. Po ich príhovorch sa chopila mikrofonu moderátorka večera, šarmantná Marcela Molnárová. Celé moderovanie popretkávala vlastnými zážitkami z Viedne a napokon všetkých presvedčila aj o vlastných speváckych kvalitách, keď vo svojom umeleckom bloku predviedla viacero melódií zo známych muzikálov.

Poločné prekvapenie – Peter Čmorík

Môžem tu prespievať noc, hviezdy prídu na pomoc...

No, hviezdy síce na pomoc neprišli, ale aj tak sa nám podarilo vyslobodiť speváka Petra Čmoríka s jeho kolegom Jurajom Kupcom zo zamknutej hotelovej garáže. A tak sme si charizmatický hlas slovenského Zlatého slávika mohli vychutnať v jeho poločnom vystúpení. Hostia sa však nezmenili na pasívnych divákov, tanečný parket neosirol, naopak, v tanci a zábave sa pokračovalo, čo napokon vyzdihol aj Peter Čmorík, podľa neho tu boli prijemní ľudia v prijemnej sále a celý večer bol fajn, so skvelou atmosférou.

Stopnime čas, mladosť je raz...

Pri zrode plesov viedenských Slovákov boli aj manželka Sabína a Vlado Mlynárovci. V televíznom šou krajského vysielania ORF Sabína rozkošnou slovenčinou konštatovala, že to bolo vtedy ako ich „bejby“. Z batofala sa však mediacom stal tinedžer. Zorganizoval ples pri takej vysokej konkurencii v hlavnom meste

plesovej sezóny vôbec nie je jednoduché, nie vždy sa všetko podari, nie vždy sa vyhovie každému... Napriek tomu veríme, že sa aj tohto roku podarilo spojiť starú viedenskú tradíciu so slovenským temperamentom a viedenski Slováci dokázali, že sa vedľa baviť dobre a na úrovni.

No tak požívaj mi nádej, dvakrát ti ju vrátim späť...

Organizácia tohoročného plesu by nebola možná bez finančnej podpory hlavného sponzora, ktorým bola už po piatykrát bratislavská firma IPEC GROUP, a to aj napriek tomu, že sa jej riaditeľ pán Ivan Čarnogurský ml. nemohol na ples osobne zúčastniť. O to viac by sme sa mu aj touto cestou chceli poďakovať. Ples viedenských Slovákov je naozaj krásnou udalosťou. Hostom nezáleží na tom, aby videli a boli viedni, ale najväčšmi im záleží, aby pospájali svoju pozitívnu energiu, naplnili nou celý priestor a spoločne tak strávili niekoľko príjemných hodín.

Tak už ticho, už nič nešepkaj...

Okrem podakovania hlavnému sponzorovi – firme IPEC GROUP patrí naša vďaka firmám i jednotlivcom, ktorí prispeli do bohatej plesovej tomboly: výtvarníčka Saša Makarová, výtvarníčka Gabriela Medvedová, Kúpele Piešťany, Grand Hotel Trenčín, Slovenská ľudová majolika Modra, Divadlo J. G. Tajovského Zvolen, Víno Regius, Flora Tour & Travel, s.r.o., p. Helena Billand, p. Dimiter Žalnev, rodina Regendová, Café Restaurant Zichy Bratislava, John Harris Fitness Wien, p. Jana Gregor, p. Zuzana Klembarová, Veľvyslanectvo SR v Rakúsku, MUSICA s.r.o., Bellaflora, Heidenhof Illmitz a Radisson SAS Palais Hotel Vienna.

Medzi významných plesových hostí patrili aj líder nežnej revolúcie Ján Budač s manželkou

Napätie pri zbrovaní tomboly - vyhrať chcel každý...

DANUBE CHALLENGE TENNIS CUP 2017

Aj siedmy ročník tenisového turnaja prilákal veľa tenisových nadšencov

Fotografie: Gabriel Marusick

Sobota 30. september 2017 – na tento deň čakali všetci tenisoví nadšenci vo Viedni, ale aj z blízkeho a vzdialenejšieho okolia. V tento deň sa totiž uskutočnil siedmy ročník turnaja Danube Challenge Tennis Cup, ktorý patrí medzi najväčšie amatérske organizované tenisové turnaje široko-daleko.

Tenisový turnaj sa prvýkrát konal v roku 2011 pod záštitou sponzorov a športovej sekcie Rakúsko-slovenského kultúrneho spolku. Odvtedy riaditeľka turnaja, ktorej šťastné číslo je práve 7, športová referentka RSKS Slavomira Vančovej prakticky celý rok žije tenisom – nielen ako hráčka a teraz už aj predsedníčka (Obfrau) klubu TV Slavia Wien, ale predovšetkým ako netínovavá organizátorka tohto veľkeho športového a spoločenského podujatia. Nie je veľa amatérskeho turnajov, ktoré sa môžu pochváliť účasťou takých hostí a hráčov. Na našich turnajoch už boli napríklad finalista Grand slamových turnajov US Open a Australian Open, prvý olympijský víťaz Miloš Mečíř, vynikajúca tenistka Karina Habšudová, ktorá vyhrala v Austrálii roku 1998 s Karolom Kučerom pre Slovensko Hopmanov pohár,

alebo slovenský hokejový reprezentant a dlhoročný hráč NHL, tréner Zdeno Čiger.

Tohoročný 7. ročník turnaja sa hral na dvorcoch krásnej športovej haly Tennis Point Vienna v 3. videnskom okrese. Prišli hráči nielen z Rakúska, ale aj zo Slovenska, Česka, Srbska a Maďarska. Na súpske boli ďalší hráči z Fínska a dokonca zo Sýrie – spolu teda až zo siedmich krajín (opäť šťastné číslo 7...)

Na slávnostnom otvorení turnaja uvítali siedmich čestných hostí: veľvyslancu SR v Rakúsku Petra Mišika, predsedníčku RSKS Lubicu Macuru, mamu svezoznanej slovenskej tenistky Dominiky Cibulkovej Katarínu Cibulkovú, populárneho slovenského herca Maroša Kramára, ktorý sa na turnaji zúčastnil aj ako hráč, jedného z najlepších hendikepovaných tenistov na svete Tomáša Masarika s manželkou Klárou a spoluorganizátora turnaja

Ing. Pavla Rodinu. A tak aj počet čestných hostí naplnil magické sedmíčku – zase to šťastné číslo hlavnej organizátorky turnaja.

Krátkym príhovorom pozdrvil účastníkov tenisového zápolenia veľvyslanec SR v Rakúsku Peter Mišik a poprial im veľa športového šťastia a úspechov. Katarína Cibulková v príhovore povedala, že už bola s deťmi na stovkách turnajov, ale tento je pre ňu mimoriadny tím, že sa

nesmú obávať o výsledok. Preto všetkým popriala „aby sme tu videli čo najviac krásnej tenisovej hry a nech sa stane víťazom ktokoľvek, konečným víťazom bude iba radosť, pretože o to v športe a v tenise ide“.

Turnaj sa hral na desiatich kurtoch na jeden víťazný set. Dvojice hráčov boli rozdelené do skupín a každá dvojica musela odohrať štyri zápasy. Až potom víťazi skupín hrali ďalšie vyradovacie zápasy až

Hostia a organizátori turnaja (zľava): Lubicu Macura, Peter Mišik, Katarína Cibulková, Slavomira Vančová, Tomáš Masarik, Michaela Lattová, Maroš Kramár, Zuzana Vančová a Pavol Rodina

Dobrá nálada na dvorcoch v duchu hesla turnaja: Set – Match – Fun

po vytúžené finále. Na fair-play priebeh turnaja v kategórii ženských a mužských štvorhrieh dohliadal rozhodca Michal Šišan.

V tento deň nešlo len o konečné víťazstvo a atraktívne ceny pre víťazov. V tento deň zvíťazila naozaj radosť, priateľstvo a zdravá športová konkurencia. Vďaka patrí riaditeľke turnaja Slavomire Vančovej – bez jej osobného nasadenia by sme takýto športový sviatok nikdy neslávil. ■

MENÁ VÍTAZOV:

ŽENY

1. miesto
Zelmira Haláková a Danka Slovákova (SK)
2. miesto
Alena Klemová a Lenka Konradová (CZ)
3. miesto
Sandra Weissenberger a Lea Weissenberger (A)
Andrea Rusinová a Ivana Burdová (CZ)

MUŽI – B

1. miesto
Miroslav Brna a Michal Šišan (SK)
2. miesto
Břeno
Cyril Krajčíř a Vladimír Mračna (SK)
3. miesto
Svátó Urbanec a Jozef Horňák (SK)
Andreas Jeschko a Wolfgang Höck (A)

MUŽI – A

1. miesto
Petr Šmíd a Pavel Rojek (CZ)
2. miesto
Radim Janíček a Ctirad Černý (CZ)
3. miesto
Martin Rychtářík a Peter Bača (SK)
Michal Indruch a Oto Heimel (SK)

Na záver v mene vedenia Rakúsko-slovenského kultúrneho spolku vyjadrujeme poďakovanie partnerom turnaja za ich podporu:

Honorárnemu konzulátu
Slovenskej republiky v Burgenlande
Remax Trend
Pegas Tour Trenčín
Raketvision
Twin City Live
Vagonervis Bratislava
AV Catering
DT Trend

Am 30. September 2017 fand der 7. Jahrgang des Turniers Danube Challenge Tennis Cup statt, der zu den größten Amateur-Tennisturnieren weit und breit zählt. Das Turnier wurde in der schönen Tennisanlage Point Vienna im 3. Wiener Gemeindebezirk abgehalten. Teilgenommen haben dabei nicht nur Spieler aus Österreich und den Slowakei, sondern auch aus Tschechien, Serbien, Ungarn, Finnland und sogar aus Syrien – insgesamt sieben verschiedenen Ländern. Die Schirmherrschaft hatte der slowakische Botschafter in Österreich übernommen. An diesem Tag siegten nicht nur die besten Tennisspieler, sondern vor allem die Freude, die Freundschaft sowie ein gesunder sportlicher Wettkampf. Dank gebührt der Organisatorin des Turniers Slavomira Vančová.

VINICA NA VOLKSFESTE A V KALENDÁRI

Fotografie: Petra Kamenar, Ingulf Fux a archiv FS Vinica

Folkový súbor Vinica po úspešnom vystúpení

Družičky Vivien a Mary robia bráničku

Vymiatí "parobci" pred tancom (zľava): Tomáš, Braňo, Juro, Martin G., Martin T. a Majo

Hela, Majka a Mary počas odobierky

Tanečnice z Vinice (zľava) Vivi, Mary a Hela

Kriša trenčianskeho a šarišského kroja

Šarišpolka v podaní Vinice

Braňo, Lenka a Martin G. vo svätocnom šarišskom kroji

Fotografie: Petra Kamenar

SPOLKOVÝ
KALENDÁR
2021

Rok 2020 nám všetkým ostane v pamäti, ale nie len negatívne – tento rok sme oslavovali 5. výročie založenia VINICE. V tomto duchu sa nesie aj náš spolkový kalendár – folklor, tanečníci a hlavné kroje. O tom, ako vznikol tohtoročný kalendár, som sa zhovorala s jeho autorkou, fotografkou Petrou Kamenar.

Aká bola tvoja myšlienka kalendára?

Zaoberám sa múdou od detstva a fascinovala ma myšlienka predstaviť svojimi fotkami pestrú paletu našich slovenských krojov. Chcela som ukázať detaily, výšivky – toto bohatstvo kreativity našich predkov. Každý kraj, takmer každá obeč mala vlastné kroje, ktoré dominovali móde toho obdobia.

Počas fotenia nebolo práve najlepšie počasie, pršalo. Ako to ovplyvnilo tvoj koncept?

Pôvodne som chcela robiť fotky v pohybe, krúžiacce sa okolo seba, skoky. To nebolo možné, a tak sme položili dôraz na detaily v zmysle „...in Ruhe liegt die Kraft“.

Môžeš prezradiť svoje nové projekty?

Terajší lockdown nie je práve najlepšia doba pre módnú fotografiu. Všetky módné prehliadky sú odvolané, módni návrhári, pre ktorých robím fotky (ako napríklad Tiberius), nemajú čo robiť, lebo zákazníci nemajú kde módné odevy nosiť, a tak nie je ani čo fotiť. V poslednom čase to boli skôr reportáže z Alstasse pre SÉRVUŠ magazin. Táto práca ma baví, lebo sa snažime zachytiť mimoriadne momenty obrazom a pútavým textom. Ďalší projekt sú fotky pre novú knihu moderatorky ÖS Sandry König. V čase, keď si dámy zakrývajú tvár maskou, hľadajú niečo, čím by sa mohli odlišiť od ostatných, byť výnimočné. S mojou kolekciou náušnic Birdy&Bee (www.birdyand-bee.at) som trafila presne tento trend.

Vždy ma prekvapí svojimi kreatívnymi ideami. Vďaka za rozhovor a nám všetkým – zostať zdraví aj v budúcom roku. ■

Vlado Mlynár

Petra Kamenar sa narodila v Bratislave. Už ako štrnásťročná stála pred kamerou ako modelka, vďaka čomu spoznala svet fotografie, ktorý si zamilovala. O desať rokov neskôr sa rozhodla zmeniť svoju pozíciu a postaví sa radšej za objektiv. Tak sa z nej stala módna fotografka. Odvtedy spolupracuje s mnohými veľkými módnymi značkami aj časopismi. Pre spolkový kalendár 2021 nafotila tanečníčky a tanečníkov folklorného súboru Vinica v svätocných krojoch zo Šoporňa a Detvy v priestoroch fary Kostola St. Ulrich z 18. storočia.

Petra Kamenar, geboren in Bratislava, stand mit 14 Jahren erstmals als Model vor der Kamera und lernte so die Welt der Bildnerinnen und Liebhaber. Mitte zwanzig beschloss sie, die Seiten zu wechseln, und wurde Modelfotografin. Seither arbeitet sie für zahlreiche große Modemarken und Magazine. Für den Vereinskalender 2021 fotografierte sie Tänzer und Tänzerinnen des Folklore-Ensembles Vinica aus Šoporňa und Detva in feierlicher Tracht in den Räumlichkeiten der Pfarre St. Ulrich aus dem 18. Jahrhundert.

Ahoj, milé deťurce,

ako ste strávili vianočné prázdniny? Ja som bola u babičky na Slovensku a už sa teším na Veľkú noc, lebo aj vtedy k nej chodievame. Títož moja babička vie rozprávať nádherné rozprávky. Niektoré si podľa mňa určite sama vymýšľa, ten to nikdy nechce priznať. A niektoré rozprávky sú zážitky z jej detstva, aspoň tak hovorí moja mama. Ale všetky sú úžasné! Na Vianoce mi rozprávala rozprávku o troch orieškoch a predstavte si, na druhý deň dávali podobnú rozprávku v televízii. Celučičká rodina sedela pred telkou, dokonca aj otcina a dedka. A to je čo povedať, lebo tí dvaja pozerajú telku, len keď sa hrá hokej alebo futbal.

No teraz si neviem spomenúť, ako sa tá tájomná princezná volala. A možno to ani nebola princezná. Lebo o nej hovorili: „Šaty s vliečkou, striebrom vyšívane, ale princezná to nie je, Jasný pane.“

Spomínate si na tú rozprávku? Výborne! Napíšte mi jej meno a môžete ju aj nakresliť. Bola to tá najkrajšia princezná, akú som kedy videla. Babička mi hovorila, že sa z nej stala krásna kráľovná v susednom kráľovstve. Ale viete, aká je moja babička. Všetko jej zase verím nemôžem.

Teším sa na vaše kresbičky a za tie najkrajšie sa vám kráľovský odmením.

Vaša Ela

Káa je jej opice Vily a Miki

KOMUNIKAČNÝ KOLOTOČ

Milí čitatelia,

niet jedineho čísla časopisu Pohľady, v ktorom by sme nespomínali víkendovú školu slovenčiny v spolku SOVA a nevyslovili vďaka našim spolkyorm pedagogičkám.

Pani učiteľka Ľilka vŕstve píše slovenčinu deťom od útlého škôľkarskeho veku. Keď jej milé malé deťurce odrastú do škôľského veku, postupia do vyšších vyučovacích skupín: k pani učiteľke Claudii, Lindě a Tani. Tam vytvárajú deťurky strávia niekoľko rôčok.

A potom nastáva veľikánska medzera...

Ako vyplníť túto medzeru vo vzdelávaní slovenského jazyka?

Túto otázku si kládli aj pracovníci z Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského v Bratislave.

Z ich iniciatívy vznikli pred niekoľkými rokmi rôzne letné jazykové školy pre krajanov, škôľské učebne a komunikačné kolotoče, ktoré sú venované mladým ľuďom vo veku od 14 do 18 rokov. Niektoré sa konajú ešte počas škôľského roka, pravdepodobne koncom júna, iné počas letných prázdnin. Z Rakúska sa na tieto krajanské škôľky prihlasujú spravidla 1-2 mladí ľudia ročne. Veľmi slabá bilancia. A to treba podotknúť, že takéto letné škôľky slovenského jazyka, či takzvaná júnová škôľská učebňa alebo tv. komunikačný kolotoč sú v plnej výške dotované Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Ministerstvom zahraničných vecí. Jedinou podmienkou pre účastníkov je členstvo v slovenskom krajanovskom spolku – SOVA alebo RKSŠ.

Možno mladých ľudí odstraňuje slovo škôľka, škôľská učebňa, ktoré sú nezlučiteľné so slovom prázdniny...

Verím, že všetko obrátim na správnu mieru, keď viam o takejto letnej škole pre krajanov, ktorá sa konala minulý rok v auguste v Modre, čo-to rozprávravam.

Pani učiteľka Claudia so svojou skupinkou starších žiakov

A fášiangová zábava sa môže začať!

Zverešené fotenie s veselými opičkami

Fotografie: Lubornia Wimmer

Na letnej škole pre krajanov - stredoškôľákov zo zahraničia - sa v Modre v dňoch 10. - 17. augusta 2019 stretlo takmer 40 mladých ľudí vo veku 14 - 18 rokov z rôznych krajín sveta: Anglicko, Francúzsko, Maďarsko, Nemecko, Srbsko, Taliansko, Ukrajina a USA.

Prv uvedením skúsenejších lektoriek PaDr. Márie Onušovej, PhDr. Márie Vrabelovej a Mgr. Lýdie Duřubovej strávili svoj prázdninový čas selektívnym vzdelávaním zameraným na zvyšovanie úrovne slovenčiny, a to tak v hovorovej, ako aj písomnej forme. Spoločne strávili aj a pracovali na dramatických rozpravkách Živá voda, O cernovlasom princovi, Daťová víla, pracovali s piesňami - ľudovými, ale aj populárnymi, absolvovali núčnené exkurzie v Modre s témou Ľudovíta Štúra, v Bratislave si pozreli Hrad, pamätníky padlých a stormulovanie krátkeho motivačného listu.

Možno mladých ľudí odstraňuje slovo škôľka, škôľská učebňa, ktoré sú nezlučiteľné so slovom prázdniny... Verím, že všetko obrátim na správnu mieru, keď viam o takejto letnej škole pre krajanov, ktorá sa konala minulý rok v auguste v Modre, čo-to rozprávravam.

A fášiangová zábava sa môže začať!

VESELÉ DIVADIELKO

Máme je mesiac knihy. A keďže vieme, že všetky deti majú rady knihy, tak sme prvú marecovú nedeľu pozvali do spolku našu kamarátku Kiku z divadla MaKile. Prišla s krásnym predstavením Opice z našej knižnice - Červená čiapočka. Je to veselý príbeh o opiciach Vily a Miki, ktoré sa prezliekli za vlka a Červenú čiapočku. Opica Miki bola vlk, ktorý bol stále hladný, a v pesničke poplietol slová. Bolo to veľmi smiešne. Niektoré deti pomohli Čerenej čiapočke oberať jahody. Zoška presvedčivo zahrala horára, ktorý zachránil Červenú čiapočku a jej babku. Namesto kameňov dala vlkovi do brucha knihy. On potom rozprával čudné slová. Opica Miki na lekcii povedala, že hrať divadlo je ľahké a že už nechce byť vlkom. Kika nakoniec opičkám poradila, že si môžu rozprávkovať aj predtým, a tak si sadli k jednej veľkej knihe a čítali.

Vyroba pozdravov k MDZ

Ja mám sice už jedenásť rokov, no aj tak stále rada chodim na divadlá do Sovy. Najviac sa vždy teším na Kiku, lebo jej divadlá sú zábavné. Kika veľa spieva a hrá na gitare. A aj deti si môžu spolu s ňou zahrať. A nakoniec sa vždy všetci spolu odlofmie. Teším sa už na novú Kikine divadielko v spolku SOVA. ■

Valerie Wimmer

SO STARŠIMI ŽIAKMI

Na sobotných hodinách slovenčiny sa nevenujeme len gramatike, ale aj rôznym aktuálnym témam. Nedávno žiaci vyhlásili dôležitú informáciu k téme Práva dieťaťa. Rozprávali sme sa o detskích práci, o spravodlivom obchode (fairtrade) alebo o tom, s akými problémami sa môžu stretnúť ľudia pracujúci na banáňových plantážach. Pýtali sme sa: kedy dozrieva moje obľúbené ovocie, aké fairtrade-ovocie môžeme kúpiť na Slovensku a v Rakúsku? Deti sa veľmi angažovali, téma ich zaujala a dokonca vytvorili aj plagát, na ktorom zhrnuli svoje myšlienky a znalosti o tejto problematike. ■

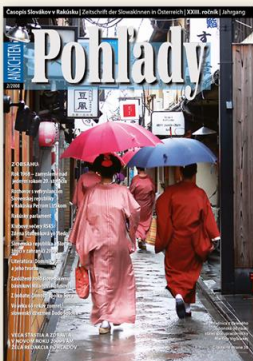
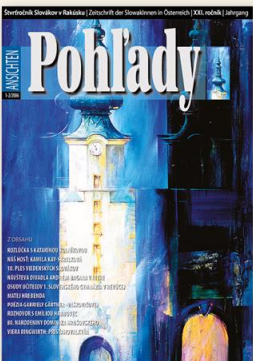
Claudia Hovadková

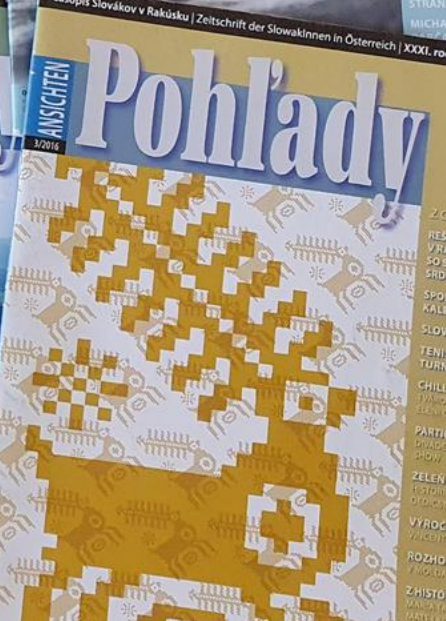
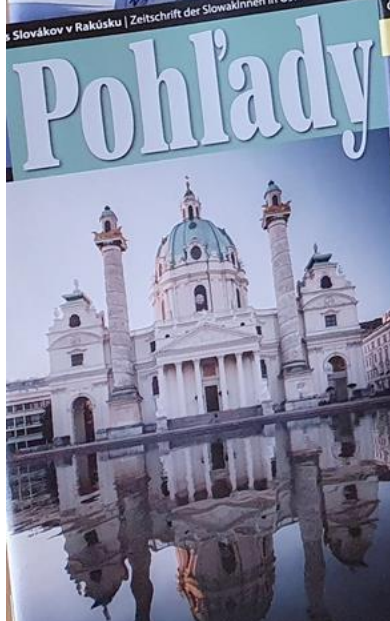
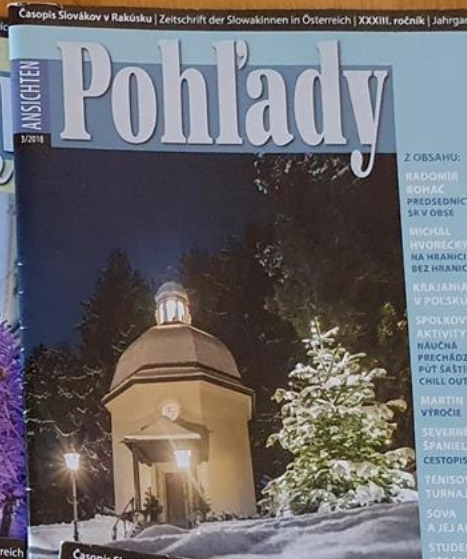
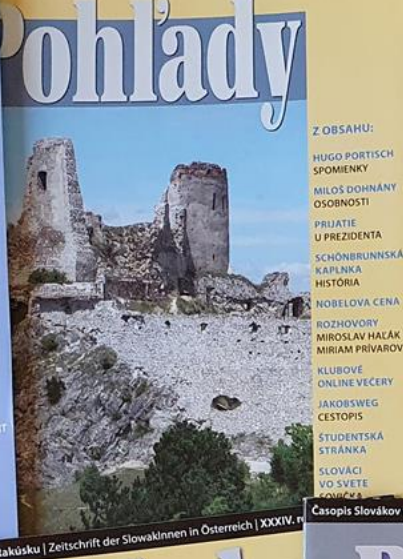
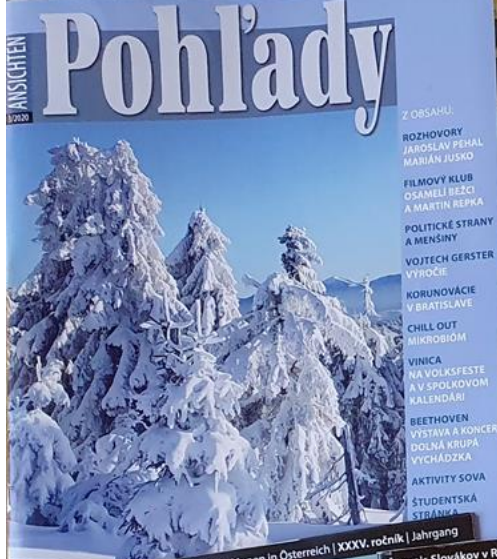

Vlastnoručne vyrobené mikulášske pozdravy

Mikuláš si priviedol aj čerta aj anjela

Z OBSAHU:
 ROZHOVORY
 JAROSLAV PEHAL
 MARIÁN JUŠKO
 FILMOVÝ KLUB
 OSAMELÍ BEŽCI
 A MARTIN REPKA
 POLITICKÉ STRANY
 A MENŠINY
 VOJTECH GERŠTER
 VÝROČIE
 KORUNOVÁCIE
 V BRATISLAVE
 CHILL OUT
 MIKROBIOŤ
 VINICA
 NA VOLKSFESTE
 A V SPOJKOVOM
 KALENDÁRI
 BEETHOVEN
 VYSTAVA A KONCERT
 DOLNÁ KRUPÁ
 VYCHÁDZKA
 AKTIVITY SOVA
 STUDENTSKÁ
 STRÁNKA

Z OBSAHU:
 HUGO PORTISCH
 SPOMIENKY
 MILOŠ DOHNÁNY
 OSOBNOSTI
 PRIJATIE
 U PREZIDENTA
 SCHONBRUNNSKA
 KAPLANKA
 HISTÓRIA
 NOBELOVA CENA
 ROZHOVORY
 MIROSLAV HALÁK
 MIRIAM PRIVAROVÁ
 KLUBOVÉ
 ONLINE VEČERY
 JAKOBSWEG
 CESTOPIS
 STUDENTSKÁ
 STRÁNKA
 SLOVACI
 VO SVETE
 SLOVACI

Z OBSAHU:
 ROZHOVORY
 ROMAN FEDER
 OLDŘICH HOLÍŠ
 TUNDE
 MAXIMILIÁN
 SCHURMANN
 CHILL OUT
 ZORAVY SPÁNOK
 100 ROKOV
 SALZBURGER
 FESTSPIELE
 Z VIEDNE
 TRADÍČKA KÁVY
 FIAKRE
 KAHLBERG
 HISTÓRIA
 TURA
 KORONA
 Z RÔZNYCH
 ÚHLADŤ

Z OBSAHU:
 RADOŠNÍ
 ROBIKA
 PROSESDONCT
 SR V OBSE
 MICHAL
 HVOROSČEK
 NA HRANICI
 BEZ HRANICE
 KRAJAJKA
 V POLESKU
 SPOJKOVÉ
 AKTIVITY
 KAUCNA
 PŘECHÁZKA
 PŮT SAŠTIN
 CHILL OUT
 MARTIN B
 VÝROČIE
 SEVERNÉ
 SPANIELS
 CESTOPIS
 TENISOV
 TURNAJ
 SOVA
 A JEJ AK
 STUDENT
 STRÁNK
 MICHAL
 AS

Casopis Slovákov v Rakúsku | Zeitschrift der Slowakinnen in Österreich | XXXIV. ročník | Jahrgang

Casopis Slovákov v Rakúsku | Zeitschrift der Slowakinnen in Österreich | XXXIV. ročník | Jahrgang

Casopis Slovákov v Rakúsku | Zeitschrift der Slowakinnen in Österreich | XXX. ročník | Jahrgang

Casopis Slovákov v Rakúsku | Zeitschrift der Slowakinnen in Österreich | XXX. ročník | Jahrgang

Casopis Slovákov v Rakúsku | Zeitschrift der Slowakinnen in Österreich | XXXI. ročník | Jahrgang

Casopis Slovákov v Rakúsku | Zeitschrift der Slowakinnen in Österreich | XXXIV. ročník | Jahrgang

Casopis Slovákov v Rakúsku | Zeitschrift der Slowakinnen in Österreich | XXXIV. ročník | Jahrgang

Casopis Slovákov v Rakúsku | Zeitschrift der Slowakinnen in Österreich | XXX. ročník | Jahrgang

Casopis Slovákov v Rakúsku | Zeitschrift der Slowakinnen in Österreich | XXX. ročník | Jahrgang

Casopis Slovákov v Rakúsku | Zeitschrift der Slowakinnen in Österreich | XXXI. ročník | Jahrgang

Ladislav Hudec v roku 1934

125. výročie narodenia

LADISLAV HUDEC Architekt, ktorý zmenil tvár Šanghaja

„Už dávnejšie som chcel nakrútiť film o neznámych slovenských architektoch v zahraničí. Začal som sa preto hlbšie zaujímať o architektov, ktorí z rôznych dôvodov opustili Slovensko a tvoria v cudzine. Je ich viac ako 200! Nadchol ma hollywoodsky príbeh architekta Ladislava Hudeca. To, ako sa vedel presadiť v Číne. Existovalo o ňom však iba minimum informácií. Všetko bolo treba vypátrať a vyhľadať v archívoch. Na Slovensku bol ešte v roku 2004 takmer neznámy, takže všetky moje pokusy získať grant na vývoj projektu a nájsť partnerov na jeho realizáciu sa spočiatku stretávali s nepochopením. Až keď sa približovalo EXPO v Šanghaji a Číňania v roku 2009 pripravili prvú výstavu Hudecovi na Slovensku, novinári a s nimi aj verejnosť objavili slovenského rodáka, šanghajského architekta Ladislava Hudeca.“ Povedal o architektovi Hudecovi Laco Kabaš, ktorý o ňom natočil dokument s názvom Zmenil tvár Šanghaja.

SLÁVNY BYSTRICKÝ RODÁK

Ladislav Hudec sa narodil 8. januára 1893 do evanjelickej rodiny v Banskej Bystrici. Základy staveiteľstva získal od otca Juraja, ktorý bol architektonickým, staveľským a hospodárskym inšpektorom. Kreslil ho učil Dominik Skutecký, známy slovenský maliar. V rokoch 1911 – 1914 študoval na technike v Budapešti, kde získal titul architekta a sa stal členom Uhorskej kráľovskej spoločnosti architektov. Z tohto obdobia pochádza i jeho prvá jediná stavba na Slovensku – Kaplnka Panny Márie Kráľovnej. Nachádza sa v stredoslovenskom kraji, v obci Vyhně. Po skončení štúdiá sa už na začiatku

prvej svetovej vojny dobrovoľne prihlásil do uhorskej armády. Ako dôstojník rakúsko-uhorskej armády bojoval na ruskom fronte a padol tam do zajatia. Ocitol sa vo vyhnanstve na Sibíri, odkiaľ spolu s bratom Gejzom ušiel do Číny. Do Šanghaja prišli až po dvoch rokoch strastiplného putovania.

LA-S'-SLUO WU-TA-KCHE

Ladislav sa usadil v Šanghaji, kde sa oženil s dcérou zámožného bankára. Od roku 1920 začal pracovať v ateliéri amerického architekta Curryho. Spolu navrhli American Club a MC Tyreer School. Neskôr si vybudoval vlastnú prestížnu firmu L. E. HUDEC. Práve vo vlastnom ateliéri, založenom v roku 1925, navrhoval svoje najobľúbenejšie diela. Je autorom viacerých kostolov, univerzity, bánk, klubov. Postavil prvú klimatizovanú nemocnicu, naprojektoval tri významné budovy

Kaplnka vo Vyhně

Hudecov dom v Šanghaji na Columbia Road

Interiér katolíckeho kostola v Šanghaji

na prestížnom ľudovom námestí i prvé kino. Stal sa otcom výstavby moderných „mrakodrapov“. V rokoch 1933 – 1934 postavil v Šanghaji prvú výškovú budovu – dvadsaťpäťposchodový Park Hotel, ktorý bol vyše dvadsať rokov najvyššou budovou Ázie. Použil odľahčenú oceľovú konštrukciu a vyriešil technologiu stavby v zložitých geologických podmienkach na močaristom podlaží. Táto jedinečná budova, postavená v štýle Art deco očarila mnohých. Na jej poslednom poschodí navrhoval Hudec nočný bar s otváracími strechou. Hotel sa stal symbolom západnej moderny v Číne, symbolom „Paríža východu“. Do roku 1947 realizoval v Šanghaji vyše 60 stavieb. Takmer všetky sa dodnes zachovali a viac ako polovica z nich sa stala kultúrnymi pamiatkami Číny. V Ázii bol Hudec známy pod menom La-s'-sluo Wu-ta-kche. Jeho dielom sa zaoberajú mnohé publikácie venované histórii svetovej modernej architektúry.

Keď sa v Číne rozohrala občianska vojna, odišiel s rodinou do Európy. Po roku 1945 sa presťahoval do Švajčiarska, podnikal študijné cesty po Taliansku a Grécku, pracoval ako poradca pri úprave okolia Vatikánu. Vývoj po druhej svetovej vojne a najmä rozdelenie Berlína v ňom vyvolalo strach z ďalšej vojny. Rozhodol sa preto pre emigráciu do USA. Zvyšok svojho života prežil v Berkeley, kde vyučoval na univerzite ranú kresťanskú archeológiu. Zomrel 26. októbra 1958. Z Ameriky bolo jeho telo na základe poslednej vôle prevezené na Slovensko. Pochovaný je na Evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici. ■

Park Hotel - najvyššia stavba v Ázii do roku 1938

Stanba Union brewery

Spracovala Martina Víglašská

Zdroje:

<http://www.ladislavhudec.eu>
<https://www.osobnosti.sk/osobnost/ladislav-hudec-5747>
<https://www.bystricoviny.sk/titlka/slaniny-architekt-ladislav-hudec-so-narodil-banskej-bystrici-pred-125-rokmi/>
<https://www.aktuality.sk/canok/478544/to-siete-ho-poznaju-abo-muza-ktory-zmenil-tvar-shanghaja-a-nas-nemo-ani-pamnatu-zbu/>
www.pinterest.com

Ladislav Hudec (1893 – 1958) war ein aus der Slowakei stammender Architekt, der in China und den USA tätig war. Er studierte an der Technischen Universität in Budapest. Während des Ersten Weltkriegs wurde er an der russischen Front gefangen genommen. Er konnte jedoch nach China fliehen, wo er sich in Shanghai niederließ und die Tochter des Heilbankiers heiratete. Er führte hier sein eigenes Atelier und realisierte mehrere bedeutende Bauwerke, über sein Schaffen wurde später ein Dokumentarfilm gedreht. Nach seinem Umzug in die Schweiz in 1945 arbeitete er unter anderem als Berater bei der Neugestaltung der Umgebung des Vatikans. Ab 1947 wirkte er in den USA. Beerdigt wurde er auf eigenen Wunsch auf dem evangelischen Friedhof in Banská Bystrica. (vgl. Wikipedia)

Milé studentky
a študenti,

v poslednú decembrovú noc sme sa šťastne prehupli do nového roka 2021. Viedenská obloha bola zatiahnutá hmlou a ohnostoni, ktorými sme sa rozlúčili s minulým rokom a privítali ten nový, nebolo veľmi vidieť. Ale ako sa píše v Malom princovi, to najdôležitejšie v živote je očami neviditeľné. V novom roku nám všetkým prajem množstvo týchto krásnych neviditeľných vecí: pozitívnych zážitkov, motivácie a chuť do práce, aby sme z neho spravili jeden z našich najlepších. Začiatok tohto roka na Inštitúte slavistiky sa opäť niesol v znamení prevažujúcej online výučby, na ktorú sme si napriek chýbajúcej osobnej komunikácii zvykli. Ostáva nám len dúfať, že náš rok 2021 pozitívne prekvapí a dočkáme sa napríklad aj konverzačných hodín v piknikovom aranžmáne!

Srdčne
Vaša Viki

Jeden z impozantných obytných domov nedávke spolu na Otto-Bauer-Gasse

BÝVANIE VO VIEDNI

Viedeň má dvadsaťtri okresov. Niektoré majú vysokú kvalitu života, ale ani jeden okres nie je vyslovene zlý. Mestská politika sa pokúša zabrániť vzniku zlých okresov. Jednou z metód je poskytovanie mestských nájomných bytov, ktoré pomáhajú zabrániť tomu, aby sa chudobní ľudia sústredovali na periférii. Ľudia s rozdielnym socioekonomickým statusom bývajú spoločne v jednom okrese, a to vytvára sociálnu inklúziu. Hoci približne dve tretiny ľudí vo Viedni bývajú v mestských nájomných bytoch, rozdiely medzi bohatými a chudobnými sú stále prítomné, podobne aj medzi okresmi. Napríklad životný štandard v bohatom Döblingu (19. okraj) je vyšší ako v Rudolfsheimu (15. okraj).

Nové stavebné projekty sa realizujú na okraji mesta a v Donaustadte, sú orientované na mladé rodiny a tiež sa pokúšajú o sociálnu inklúziu. Chudobní ľudia však v týchto novostavbách nebývajú. Takisto infraštruktúra vo Viedni je veľmi dobrá, čo platí aj pre nové stavebné projekty. Napríklad metro sa rozšírilo a v budúcich rokoch sa bude ďalej rozširovať. Popri mnohých nových stavebných projektoch sa v niektorých viedenských štvrtiach rekonštruujú aj veľa starých stavieb a ich okolie. Majitelia starých obytných domov zanedbané byty rekonštruujú a potom ich draho prenajmávajú. Stávajú sa do nich študenti a finančne zamožnejší ľudia. Nájomné v týchto lokalitách stúpa a nízkopríjmoví obyvatelia sú nútení sa odsťahovať. Tým sa socioekonomické zloženie obyvateľov v mestských štvrtiach mení. Tento fenomén sa volá džentrifikácia, to znamená, že sa

zaušľachujú obytné oblasti, aby prinášali väčší zisk. Džentrifikácia mení mestá, ale aj parky a trhy. Vo Viedni možno džentrifikáciu sledovať, predovšetkým na západ: v Rudolfsheimu (15. okraj), Ottakringu (16.) a v Hernalese (17.).

Bývam v Ottakringu v lokalite, ktorá je džentrifikácii zasiahnutá. V našom dome sú niektoré staré byty a tiež niektoré renovované. Len čo sa niekto vysťahuje zo starého bytu, tak sa tento byt renovuje. Renovované byty sú drahšie, preto sa do nich sťahujú viac a viac študenti a majetní ľudia. Nás byt bol rekonštruovaný pred dvomi rokmi. Máme novú kuchyňu, kúpeľňu a nové okná. Nastavovali sme sa v lete. Nás predtým bol starší a nezrenovaný, okná netesnila, a preto v ňom bolo v zime veľmi chladno. V novom byte nemáme problém s teplotou. V starom byte sme bývali tria a mali sme tri izby, teraz sme dvaja a tiež máme tri izby. Síce naše spálne majú menšiu rozlohu, ale zato máme obývaciu, a to je určitý luxus. Ja a môj spolubyvajúci sme veľmi spokojní.

Aj keď som teraz veľmi spokojný s našim bývaním, budúce leto sa budem sťahovať, lebo sa budem ženit. Spoločne s mojou snúbenicou sa chceme rozhodnúť, kde budeme bývať. Zatiaľ nevieme, či chceme dvojizbový alebo trojizbový byt, alebo nateraz nepotrebuje- jeme také veľké bývanie. Ani pricheodné izby by nemali byť problémom, na rozdiel od terajšieho bývanie sa spolubyvajúci. Ale isté je to, že už sa nikdy viac nenasťahujem do bytu so zlymi oknami!

Lucas Pascher

SKÚSENOSTI Z BRATISLAVY

Volám sa Markus, vyštudoval som daňové právo a minulý semester – na jar 2020 – som strávil v rámci projektu Erasmus na Fakulte manažmentu Univerzity Komenského v Bratislave. Štúdiom sa mi veľmi páčilo, ľudia boli veľmi sympatickí a mohol som sa tiež rozprávať so študentmi z iných krajín. Výhodou na univerzite v Bratislave je, že až do tretieho týždňa som mal čas rozhodnúť sa, ktoré kurzy si vyberiem. Potešila ma aj dobrá angličtina profesorov. Jedlo vo fakultnom bufete bolo výborné, chutili mi aj tradičné slovenské bryndzové halušky. Ziaľ, infraštruktúra v univerzite nie je moderná a ako nevhodnu vidím aj streč termíny prvých kurзов. Keď sú peniaze na nový a moderný zimný štadión, tak by sa mali nájsť aj na vylepšenie internátov a infraštruktúru univerzity. Teraz pracujem ako účtovník vo firme Cuubius a zároveň študujem slavistiku na Univerzite vo Viedni, kde máme veľmi zaujímavé odbory, napríklad slovenskú areslovú vedu. Tam sa učíme aj o slovenskej kinematografii, o filmoch ako Obchod na korze alebo Lánošik. Rád by som v budúcnosti pracoval na Slovensku ako účtovník alebo daňový poradca. ■

Markus Benker

Na štúdiách v metropole Slovenska

VIEDEŇ JE PRE MŇA
BEZKONKURENČNÁ!

Volám sa Tomáš, narodil som sa v Košiciach do milujúcej rodiny. Mój štart do života však nebol priamočiarý, rázštep chrbtice predučil, akým smerom sa bude vyvíjať mój život a život mojej rodiny. Operácie, terapie a nepriaznivá prognóza naplnili prvé mesiace môjho života. Moji rodičia počas tohto obdobia začali registrovať, koľko barier správdalo ich boj. Veľmi rýchlo však zistili, že obrubníky nie sú jedinou prekážkou, konfrontovaní boli aj s množstvom systémových a mentálnych barier. Už počas prvého roku môjho života v nich dozrievalo rozhodnutie, umožniť mi žiť v krajine, v ktorej má integrácia a inklúzia dlhšiu právu a spoločenskú tradíciu. Tip padol na Viedeň, mesto, v ktorom moja mama študovala vysokú školu a mala z tohto obdobia vybudovanú určitú zázeimie.

Aj z kameňov, ktoré sú ti položené na ceste, môžeš niečo postaviť. / Erich Küstner

Aktívna rodinná lyžiarska dovolenka vďaka monski

Lyžiarskeho týždňa, školy v prírode a telesnej výchovy. Svoju inakosť som vďaka skvelým učiteľom nikdy nepociťoval.

Otvoreným prístupom bola aj moja každoročná účasť na kurzoch mobility, tzv. Mobi-Kurzoch, ktoré mali za cieľ učiť ma samostatnosti v každej oblasti môjho života. S rodinami sme ich navštevovali každé leto šesť rokov. Aj vďaka týmto kurzom som nadobudol sebadovetnu a moji rodičia odhali prenášať na mňa stále viac zodpovednosti. Od druhého ročníka základnej školy som chodieval sám do školy, naučil som sa plávať a chodil som na plavecké tréningy, každú zimou som chodieval na lyžiarske kurzy (Monoski) a začal som chodiť do hudobnej školy.

Prívetivosť je jazyk, ktorý hlučí počujúci a slepi vidia. / Mark Twain

Výlet do Syrakúz - darček od rodičov k 18. narodeninám

Na koncerte žiakov Mag.art. Petry Pogady (slovenskej rodáčky) v Kaisersaal

S voľbou gymnázia to bolo trochu napínavejšie – nie všetky budovy boli bezbariérové. Voľba padla na evanjelické gymnázium v 11. viedenskom okrese, ktoré som úspešne absolvoval matúriturnú skúšku v roku 2018. Ako jeden z dvoch vozíčkarov na škole som bol až z prekvapivou samozrejmosťou súčasťou telesnej výchovy (mesto poskytlo škole učiteľa – asistenta, ktorý sa mi venoval individuálne, pokiaľ som sa nemohol zúčastniť určitých kolektívnych aktivít), lyžiarskeho zájazdu, jazykových pobytov (Anglicko, Francúzsko, Taliansko, Nemecko) a ostatných aktivít.

Už počas prvých rokov môjho gymnaziálneho obdobia sa stala biológia mojou veľkou vášňou. Bolo to istotne aj vďaka tomaj pani profesorky, ktorá mi odovzdala svoju fascináciu prírodnými javmi. Po maturite som sa teda rozhodol pre štúdium biológie. Momentálne som poslucháčom 3. ročníka v odbore mikrobiológia/genetika. Moju veľkou túžbu bolo nadobudnúť aj pedagogickú kvalifikáciu. Mám dvoch mladších bratov, Joňáša (11 r.) a Daniela (5 r.), ktorí ma svojou zvedavosťou privedli k rozhodnutiu vyštudovať učiteľstvo. Popri biológii a filozofii na pedagogickej fakulte (Lehramt) som sa rozhodol aj pre štúdium slovenčiny – môjho rodného jazyka. Vďaka výbornej infraštruktúre sa môžem ako vozíčkar plnohodnotne zúčastňovať všetkých prednášok a cvičení. V ojedinelých prípadoch (keď sú napríklad stoly s mikroskopmi v laboratóriu nainštalované pre mňa príliš vysoko) sa snažia profesori výškej nájsť riešenie.

Viedeň je mojim domovom. Som vďačný tomuto mestu, systému a ľuďom za to, že môžem naprieť moju znevýhodnenú šif plnohodnotný život. V rámci jazykových pobytov, ako aj v rámci dovoleniek s rodinou som mal možnosť navštíviť mnoho miest. S optikou vozíčkaru musím povedať, že Viedeň je bezkonkurenčná... Pevne verím, že po ukončení štúdiá nájdem vo Viedni uplatnenie a svojím prínosom aspoň čiastočne splatím tomuto mestu to, čo mi poskytlo počas môjho detstva a dospievania. ■

Tomáš Dučai

Kde iní jazdia na bicykloch, Tomáš používa handbike

2019

2021

Folklórna skupina Vinica | Das Folklore-Ensemble Vinica

2020

P.O. Hviezdoslav Sonety

Daniela Helienek Kresby a akvarely / Zeichnungen und Aquarelle

2022

Saša Makarová | Renata Buczolic